

MEMÒRIA

de les activitats de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona 2021-2022

XARXA Sanitària i Social
de SANTA TECLA

Hospital de Sant Pau
i Santa Tecla

ARXIU HISTÒRIC

L'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (AHAT) és una institució cultural, sense ànim de lucre, que pertany a l'Arquebisbat de Tarragona, la finalitat de la qual és conservar, restaurar i facilitar l'accés i la consulta dels fons documentals que té en dipòsit. A banda dels fons documentals propis de la institució, l'AHAT acull i gestiona l'Arxiu Capitular de Catedral de Tarragona (ACT) i l'Arxiu de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla de Tarragona (AHSPT), que té en dipòsit, amb la finalitat de conservar, restaurar i facilitar-ne l'accés i la consulta.

Objectius i projectes

En aquesta ocasió, a diferència dels altres anys, la memòria és bianual, i recollirà totes les activitats i tasques que s'han dut a terme a l'AHAT al llarg dels anys 2021 i 2022.

Després d'un 2020 marcat per la covid-19 el 2021 havia de ser l'any de la tornada a la normalitat, però, per qüestions alienes a l'arxiu, el 10 de febrer el Sr. arquebisbe cessava al director de l'AHAT. Interinament, la direcció fou assumida pel tècnic-arxiver, des de l'1 de març fins al 7 de setembre quan Mn. Enric Mateu i Usach prengué possessió com a nou director de l'AHAT.

La disminució de casos de covid-19, gràcies a la vacunació massiva de la població, va permetre un retorn a la normalitat en tots els àmbits. Tanmateix, alguna de les mesures adoptades durant la pandèmia s'ha incorporat al funcionament quotidià de l'AHAT com és la consulta presencial amb cita prèvia.

Malgrat comptar amb gairebé la totalitat dels fons històrics dels arxius parroquials concentrats a Tarragona ha continuat arribant documentació. Al llarg d'aquests dos anys s'ha dipositat documents de les parròquies de l'Albà, Alió, Altafulla, Arbeca, Belianes, Bellmunt del Priorat, Belltall, Bràfim, Ciutadilla, Esblada, l'Espluga Calba, Falset, Forés, Guimerà, Llorenç de Rocafort, Maldà, Masllorç, Nalec, els Omellons, Passanant, Pradell de la Teixeta, les Peces, les Pobles, Porrera, Rocafort de Vallbona, Rocallaura, Rodonyà, Sant Martí de Maldà, Santes Creus, Vallbona de les Monges, Vallfogona de Riucorb, Vila-rodona i el Vilet. Per altra banda, també s'ha dipositat documentació de l'Arxiprestat Urgell-Garrigues, del Comissionat per a les Associacions de Setmana Santa, del departament de Comunicació i Publicacions, de les delegacions per als Laics, per a la Litúrgia, per a l'Activitat Missionera i la Cooperació entre les Esglésies, per a la Pastoral de la Salut i les Persones amb Necessitats Especials, i per a la Vida Consagrada, dels secretariats d'Ensenyament, del Diaconat Permanent, i de les Relacions Interconfessionals, i per últim d'Acció Catòlica de Tarragona. A més a més, s'ha incorporat documentació personal de Mn. Agustí Segura Orozco, Mn. Anton Brú Borràs, Mn. Joaquim Claver Caselles, Mn. Josep M. Alegret Ventosa, Mn. Ramon Mercadé Masgoret i ell material utilitzat pel Sr. Albert Saludes Casas per realitzar el vídeo del Novè centenari de la restauració de l'arquebisbat de Tarragona.

En aquest punt hem de destacar la recuperació el 25 d'abril de 2022 d'un lot de llibres de l'arxiu parroquial de Rodonyà que es trobaven a les dependències municipals. En aquesta ocasió la documentació ha estat retornada a l'Església de Tarragona, com a legítima propietària, tot respectant el principi de procedència de la documentació, i dipositat a l'AHAT, institució encarregada de vetllar i gestionar el patrimoni documental de l'Església tarragonina. Darrerament, aquest principi bàsic de l'arxivística no ha estat observat per alguns dels nostres companys dels arxius de l'administració catalana del nostre territori que sense cap mirament han incorporat documentació manifestament parroquial.

A pesar de la minva de personal laboral contractat i la reducció de dedicació per part del personal extern el treball intern de classificació i descripció de la documentació ha continuat a bon ritme, amb més sis mil sis-cents unitats documentals catalogades amb el programa informàtic propi *gArxiu*, adaptat a la Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). La coordinació i aportació del treball fet pels alumnes de pràctiques, que al llarg d'aquests dos anys han passat per l'AHAT, ha permès fins a cert punt pal·liar aquesta manca de personal. I no ens oblidem dels nostres voluntaris que desinteressadament col·laboren amb l'AHAT, i als quals volem agrair públicament el seu compromís.

En previsió d'un desallotjament temporal dels dos dipòsits de l'AHAT, motivat per les necessàries obres de reforç estructural de l'edifici, l'estiu del 2021, es van traslladar una part dels fons personals del segon dipòsit als armaris compactes de l'entresol del claustre de sant Pau del Centre Tarraconense El Seminari.

Després d'un acurat treball de neteja, consolidació i planxat, la conservadora i restauradora Berta Blasi va lliurar trenta-dos fragments de pergamí procedents de llibres litúrgics (segles X-XII) i tres pergamins de la col·lecció Família Salort. També ha restaurat el llibre V de baptismes (1896-1945) de la parròquia de sant Ramon de Penyafort Masllorenç.

La disminució de la consulta presencial, conseqüència directa dels bons resultats del projecte de digitalització dels fons documentals, no ha significat pel personal de l'AHAT una reducció del seu treball sinó una reorganització d'aquest. De manera que, seguint les línies d'actuació establertes el 2020, s'ha continuat amb la descripció i digitalització de la sèrie notarial dels fons parroquials. Paral·lelament, també s'ha catalogat, en una primera fase, bona part dels expedients dels alumnes del Seminari de Sant Pau i Santa Tecla de Tarragona. Tot això, compaginant-ho amb la descripció i classificació d'altres arxius o fons i, la revisió i la catalogació del fons bibliogràfic.

En l'àmbit de la col·laboració institucional, cal destacar els convenis de col·laboració signats amb els ajuntaments del Calafell i Rodonyà que permetrà la digitalització dels respectius fons parroquials d'aquestes viles. Per altra banda, tant la Diputació de Tarragona com el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, amb la concessió, en cadascun dels dos anys, d'una subvenció, continuen recolzant el projecte de digitalització de l'AHAT. En aquesta mateixa línia el Ministerio de Cultura y Deportes del Gobierno de España va concedir una ajuda econòmica l'any 2022. Per altra banda, la

Fundació Privada Mútua Catalana ens ha atorgat sengles ajudes per continuar amb les publicacions de la col·lecció Inter Primas de l'AHAT.

El retorn a la normalitat ha significat la represa de les activitats culturals –presentacions, jornades, trobades, tallers, visites i concerts-. Entre aquest destaquem la presentació del volum 17 de la col·lecció *Mestres Catalans Antics Antoni Milà (fl. 1743-1789). Música eclesiàstica per a 1, 2, 4, 5 i 8 veus i instruments* per tractar-se del primer acte programat després de la pandèmia. Les VI jornades d'Història Mn. Sanç Capdevila i Felip dedicades a *El patrimoni documental i bibliogràfic durant la Guerra Civil Espanyola*, que foren suspeses per la irrupció de la covid-19, es celebraren el juny del 2022. Finalment, després de quatre anys de treball, es presentà a la comunitat educativa de Tarragona els materials didàctics del *Taller d'Escriptura*.

Per altra banda, el tècnic-arxiver de l'AHAT fou convidat a participar a les XII Jornadas Técnicas de Archiveros de la Iglesia en España *Describir para Difundir y compartir información* celebrades a Madrid el maig del 2022. A la taula rodona *Buenas prácticas en archivos de la Iglesia* va presentar el *Proyecto de digitalización de los fondos documentales: crowdfunding y crowdsourcing*. Fou una bona ocasió per posar en valor el projecte participatiu de la digitalització dels fons documentals, pioner dins l'àmbit dels arxius eclesiàstics de l'estat espanyol, davant dels nostres companys de professió.

A tall de cloenda i de curiositat, el 17 de febrer de 2022, l'equip i el presentador del programa de televisió *Caigut del cel* Roger Comas Estruch van gravar a la sala de consulta de l'AHAT diverses escenes del capítol *Maria Antònia: la puntaire de l'Arboç* que es va emetre a Tv3 el 31 de març.

Personal

Contractat

- Manuel Maria Fuentes i Gasó, pvre., director. (cessat el 10 de febrer de 2021).
- Enric Mateu i Usach, pvre, director. (nomenament 26 de juliol de 2021 i pressa de possessió del nou càrrec el 7 de setembre).
- Joan Maria Quijada Bosch, tècnic-arxiver. (interinament director en funcions de l'1 de març al 26 de juliol de 2021).
- Ester Buitrago Reyes, administrativa. (Des del 18 de gener del 2021 fins el 18 de gener del 2022).
- Jordi Altés Martí, enginyer informàtic superior.

Extern

- Neus Sánchez Pié, tècnica-arxivera, responsable de l'Arxiu Històric de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla i de l'Arxiu Capitular de Tarragona.

Voluntaris

- Isabel Sanromà i Lucia.
- Anton M. Salvat i Llaurador.
- Joan Cañas i Folch.
- Montserrat Canela i Grau.
- Josep M. Salisi Clos.

Alumnes en pràctiques

- Alba Chicón Bosch, alumna del Grau d'Història de la UB (curs acadèmic 2022/2023).
- Blanca Garcia Carreño, alumna del Grau d'Història de l'Art i Arqueologia de la URV (curs acadèmic 2021/2022).
- Juan Pablo Maligno, alumne del Grau d'Història de la URV (curs acadèmic 2022/2023).
- Neus Molina Vilaró, alumna del Grau d'Història de l'Art i Arqueologia de la URV (curs acadèmic 2021/2022).
- Julia Sabina Rodón Martínez, alumna del Grau d'Història de la URV (curs acadèmic 2022/2023).
- Victor Silva Serrano, alumne de l'Institut Vidal i Barraquer (curs acadèmic 2021/2022).
- Abel Vico Domingo, alumne de l'Institut Vidal i Barraquer (curs acadèmic 2021/2022).

5

Infraestructura

Es va valorar la possibilitat del trasllat l'AHAT a l'edifici del Seminari, però finalment es va desestimar per motius econòmics i funcionals. Des de llavors s'està a l'espera de poder executar les obres del reforç estructural de les plantes primera i segona de l'AHAT per garantir la seguretat dels treballadors, usuaris i de la documentació.

Formació del personal

Els dies 19 i 20 de maig del 2022 vam assistir a les XII Jornadas Técnicas de Archiveros de la Iglesia en España celebrades a Madrid sota el títol *Describir para Difundir y compartir información*. El tècnic-archiver de l'AHAT, el Sr. Joan Maria Quijada Bosch, participà a la taula rodona *Buenas prácticas en archivos de la Iglesia* on explicà el *Proyecto de digitalización de los fondos documentales: crowdfunding y crowdsourcing*.

El 25 d'octubre assistirem a la LI trobada anual del Secretariat d'Arxivers Eclesiàstics de Catalunya. En aquesta ocasió la reunió tingué lloc a la Sala de la Mercè de la Catedral de Barcelona.

Moviment i tractament de fons:

Ingressos de documentació de fons existents

Parroquials

Albà. Parròquia santa Maria (1803-1991), 0,48 ml.
Alió. Parròquia de sant Bartomeu (1918-1979), 0,36 ml.
Altafulla. Parròquia de sant Martí bisbe (1899-2002), 0,12 ml.
Arbeca. Parròquia de sant Jaume apòstol (1880-2019), 1,20 ml.
Belianes. Parròquia de sant Jaume apòstol (1925-1019), 0,6 ml.
Bellmunt del Priorat. Parròquia de santa Llúcia (1919-1980), 0,12 ml.
Belltall. Parròquia de sant Pere apòstol (2016-2020), 0,24 ml.
Bràfim. Parròquia de sant Jaume apòstol (1952-2011), 0,48 ml.
Ciutadilla. Parròquia de sant Miquel arcàngel (1939-1998), 0,12 ml.
Esblada. Parròquia de sant Jaume apòstol (1896-1976), 0,24 ml.
Espluga Calba, l'. Parròquia de la Immaculada Concepció (2019), 0,12 ml.
Falset. Parròquia de santa Maria (1918-1950), 0,24 ml.
Forés. Parròquia de sant Miquel arcàngel (1951-1965), 0,12 ml.
Guimerà. Parròquia de santa Maria (1939-2020), 0,24 ml.
Llorenç de Rocafort. Parròquia de sant Abdó i sant Senén (2016-2019), 0,12 ml.
Maldà. Parròquia de santa Maria (1859-2019), 0,36 ml.
Masllorenç. Parròquia de sant Ramon de Penyafort (1896-1945), 0,12 ml.
Nalec. Parròquia de sant Jaume apòstol (1930-2019), 0,12 ml.
Omellos, els. Parròquia de sant Miquel arcàngel (1943-2019), 0,48 ml.
Passanant. Parròquia de sant Jaume apòstol (1833-1962), 0,48 ml.
Pradell de la Teixeta. Parròquia de santa Maria Magdalena (1739-1975), 0,12 ml.
Peces, les. Església del Sagrat Cor (1932-1940), 0,12 ml.
Pobles, les. Parròquia de santa Maria (1899-2003), 0,48 ml.
Porrera. Parròquia de sant Joan Evangelista (1904-1935), 0,12 ml.
Rocafort de Vallbona. Parròquia de la Transfiguració del Senyor (1776-2019), 0,48 ml.
Rocallaura. Parròquia de sant Llorenç màrtir (2018-2019), 0,12 ml.
Rodonyà. Parròquia de sant Joan Baptista (1685-1988), 0,48 ml.
Sant Martí de Maldà. Parròquia de sant Martí bisbe (1921-2019), 0,36 ml.
Santes Creus. Parròquia de santa Llúcia (1939-1989), 0,12 ml.
Vallbona de les Monges. Parròquia de Santa Maria (2019), 0,12 ml.
Vallfogona de Riucorb. Parròquia de Santa Maria (1946-1985), 0,12 ml.
Vila-rodona. Parròquia de santa Maria (1978-2008), 0,12 ml.

Vilet, el. Església del Nom de Maria (1956-2018), 0,12 ml.

Personals

Mn. Agustí Segura Orozco (1972-1979), 0,12 ml.

Mn. Anton Brú Borràs, [segle XX], 0,12 ml.

Mn. Joaquim Claver Caselles (1966-1995), 0,12 ml.

Mn. Josep M. Anglès i Ventosa, 0,12 ml.

Mn. Ramon Mercadé Masgoret [1950-1990], 0,72 ml.

Sr. Albert Saludes Casas, [segle XX], 0,12 ml.

Institucions

Arxiprestat Urgell-Garrigues (1952-2009), 0,27 ml.

Comissionat per a les Associacions de Setmana Santa (2010-2020), 0,12 ml.

Delegació per a l'Activitat Missionera i la Cooperació entre les Esglésies (1955-2018), 2,40 ml.

Departament de Comunicació i Publicacions [Segona meitat del segle XX a la primera dècada del segle XXI], 1,20 ml.

Delegació per als Laics i la Família, 0,36 ml.

Delegació per a la Litúrgia (1985-2000), 0,24 ml.

Delegació per a la Pastoral de la Salut i les Persones amb Necessitats Especials (1985-1995), 1,80 ml.

Delegació per a la Vida Consagrada (1974-1982), 0,12 ml.

Secretariat de l'Ensenyament i l'Escola Cristiana (1976-2006), 1,32 ml.

Secretariat del Diaconat Permanent (1995-2008), 0,12 ml.

Secretariat de les Relacions Interconfessionals (1991-1997), 0,12 ml.

Acció Catòlica de Tarragona [segle XX], 0,36 ml.

Ente els anys 2021 i 2002 s'ha dipositat a l'AHAT 18,99 ml. de documentació.

Usuaris, consulta i préstecs

L'any 2021 el personal de l'AHAT, va atendre presencialment 105 consultes i se serviren 408 unitats documentals, mentre que amb la fi de la pandèmia el 2022 les consultes presencials s'enfilaren fins a les 192 i se serviren 661 documents. El 53% de les consultes foren per realitzar estudis de caràcter històric mentre que el 47% restant foren de recerca genealògica.

Respecte a les consultes per correu electrònic i a través de la plataforma de suport de la web el 2021 es va rebre 597 consultes i el 2022 foren 573.

L'any 2021 la web de l'AHAT va rebre 203.789 visites amb 9.694.968 d'imatges visualitzades, mentre que el 2022 foren 213.325 visites i 9.016.699 visualitzacions d'imatges. Al llarg d'aquests dos anys la web va rebre un mitjana 570 visites diàries. Aquestes provenen d'arreu del món, principalment de Catalunya i de la resta de l'estat espanyol, però també des de països europeus i sud-americans. Des del 10 de setembre de 2009 s'han visualitzat un total de 75.529.270 imatges.

A banda, la web de l'ACT l'any 2021 va rebre 2.853 visites amb 40.018 visualitzacions d'imatges de documentació digitalitzada, i el 2022 tingué 2.102 visites amb 21.095 visualitzacions. Mentre que la web de l'AHSPT el 2021 va rebre 817 visites amb 6.608 visualitzacions d'imatges i el 2022 foren 490 visites amb 8.984 visualitzacions d'imatges.

Instruments de treball elaborats amb el programa *gArxiu* adaptat a la normativa de descripció arxivística de Catalunya (NODAC)

En total, els anys 2021 i 2022, es van catalogar 6.673 unitats documentals de l'AHAT amb el programa informàtic de gestió documental *gArxiu* que corresponen als següents fons:

FONS	ANY 2021	ANY 2022	TOTAL
Arquebisbes	4 u.d.	-	4 u.d.
Vicariat i Oficialat Eclesiàstic	717 u.d.	1264 u.d.	1981 u.d.
Secretaria de Cambra i Govern	25 u.d.	295 u.d.	320 u.d.
Seminari de Sant Pau i Santa Tecla de Tarragona	366 u.d.	811 u.d.	1177 u.d.
Parroquials	862 u.d.	880 u.d.	1742 u.d.
Monacals, religiosos i religioses	2 u.d.	-	2 u.d.
Personals	410 u.d.	294 u.d.	704 u.d.
Institucions	-	320 u.d.	320 u.d.
Còdex i manuscrits	1 u.d.	16 u.d.	17 u.d.
Col·leccions	185 u.d.	221 u.d.	406 u.d.

Durant aquest mateix període es catalogaren 60 unitats documentals de l'Arxiu Capitular de Tarragona i 71 unitats documentals de l'Arxiu de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla.

Com abans de la pandèmia la col·laboració dels voluntaris i els estudiants en pràctiques al llarg d'aquests dos anys ha estat notable. La qual cosa ha permès continuar amb les tasques de catalogació i indexació, malgrat la reducció de personal l'any 2022. Així doncs, la Sra. Isabel Sanroma Llúcia ha continuat catalogant dispenses matrimonials, els musicòlegs Montserrat Canela Grau i Josep Maria Salisi Clos, continuaren amb la descripció del fons musical de Mn. Miquel Rué Rubió, mestre de capella de la

catedral de Girona i de Tarragona i el Sr. Anton M. Salvat i Llauredó amb la descripció i classificació de la col·lecció d'estampes, recordatoris i esqueles.

Durant aquests dos anys la participació d'alumnes ha permès continuar avançant amb la catalogació i descripció dels fons documentals de l'AHAT. De la Universitat de Barcelona l'alumna del grau d'Història l'Alba Chicón Bosch. Del grau d'Història de l'Art i Arqueologia la URV les alumnes Blanca Garcia Carreño i Neus Molina Vilaró, i del grau d'Història de la URV els alumnes Juan Pablo Maligno i Julia Sabina Rodón Martínez. Finalment, de l'Institut Vidal i Barraquer van fer pràctiques a l'AHAT els alumnes Victor Silva Serrano, del CFGM Gestió Administrativa i l'Abel Vico Domingo alumne de batxillerat.

La Digitalització

Al llarg d'aquest dos els anys dels fons de l'AHAT es digitalitzaren 869 documents (2021: 322 i 2022: 547) amb un total de 158.785 imatges (2021: 49.070 i 2022: 109.175), mentre que de l'ACT es va digitalitzar 66 documents (2021: 36 i 2022: 30) que van representar 16.051 imatges (2021: 9.585 i 2022: 6.466), i finalment, de l'AHSPT es digitalitzaren 435 documents (2021: 227 i 2022: 208) que representen 6.579 imatges (2021: 4.843 i 2022: 1.736).

A 31 de desembre de 2022 l'AHAT gestionava un global de 17.005 documents digitalitzats amb un volum total de 2.278.367 imatges digitals que es repartien de la següent manera:

	Documentació digitalitzada	Imatges digitals
AHAT	11.735	1.989.449
ACT	1.744	157.892
AHSPT	3.526	131.026

En total l'AHAT gestiona 66 TB d'emmagatzematge digital. Per tal de garantir la correcta conservació de tota aquesta informació digital l'AHAT compta amb un repositori segur basat en software distribuït i lliure anomenat CEPH, pensat en l'escalabilitat i preservació dels fitxers, el qual garanteix, en tot moment, la seva integritat.

Conservació i restauració

Durant aquests dos anys la conservadora i restauradora Berta Blasi va restaurar trenta-dos fragments de pergamins que formaven part de llibres litúrgics (segles X-XII) i tres pergamins la col·lecció de la família Salort, així com el llibre V de baptismes (1896-1945) de la parròquia de Masllorenç que posteriorment fou digitalitzat.

Convenis i col·laboracions institucionals

Conveni amb l'Ajuntament de Calafell. El 25 de febrer de 2021 l'Excm. i Rvdm. Dr. Joan Planellas Barnosell, arquebisbe de Tarragona i primat, i l'Il·lm. Sr. Ramon Ferré Solé, alcalde de Calafell, es va signar el conveni de col·laboració que permetrà la digitalització de tota la documentació de l'arxiu de la parròquia de la santa Creu de Calafell dipositat a l'AHAT. L'ajuda econòmica fou de 6.160€.

Subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. El 20 de maig es va notificar la concessió d'un ajut de 5.000 € per a la descripció i digitalització de la sèrie Register Negotiorum dins del programa de Subvencions per a l'elaboració o millora d'instruments de descripció de fons del patrimoni documental de Catalunya custodiats en arxius.

Conveni amb la Fundació Privada Mútua Catalana. El 15 de juny es signà el conveni per a la publicació de l'Inventari dels llibres sacramentals de l'arquebisbat de Tarragona (segle XV- XXI), on s'establia un ajut econòmic de 2.500 €.

Subvenció activitats culturals o d'interès ciutadà per a entitats. Dins d'aquesta línia d'ajudes el 30 de novembre la Diputació de Tarragona va concedir una subvenció de 7.809,09 € per a digitalitzar la sèrie notarial dels arxius parroquials de l'Albiol, l'Arboç, Arbolí, l'Argentera, la Bisbal del Penedès, Biure de Gaià, Castellvell del Camp, Farena, la Febró, els Garidells, la Masó, el Milà, Montferri, els Pallaresos, Pradell de la Teixeta, Roda de Berà, Santes Creus, Vallverd de Queralt i la Vilella Alta.

Conveni amb la Fundació Privada Mútua Catalana. El 17 de maig de 2022 es signà el conveni per a la publicació de les actes de les VI jornades d'història Mn. Sanç Capdevila i Felip amb el títol *El patrimoni documental i bibliogràfic durant la Guerra Civil Espanyola a Catalunya*, on s'establia un ajut econòmic de 1.575 €.

Conveni amb l'Ajuntament de Rodonyà. El 18 de juliol de 2022 l'Excm. i Rvdm. Dr. Joan Planellas Barnosell, arquebisbe de Tarragona i primat, i l'Il·lm. Sr. Enric Ferré Ginovart, alcalde de Rodonyà, es va signar el conveni de col·laboració per a la digitalització de tota la documentació de l'arxiu de la parròquia de la sant Joan Baptista de Rodonyà dipositat a l'AHAT. L'ajuda econòmica fou de 1.150 €.

Subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. El 28 d'octubre es va notificar la concessió d'un ajut de 7.250 € per a la descripció i digitalització dels processos de la cúria del vicariat eclesiàstic (segles XIV-XIX) dins del programa de Subvencions per a l'elaboració o millora d'instruments de descripció de fons del patrimoni documental de Catalunya custodiats en arxius.

Subvenció activitats culturals o d'interès ciutadà per a entitats. Dins d'aquesta línia d'ajudes el 15 de novembre la Diputació de Tarragona va concedir una subvenció de 6.960,80 € per a digitalitzar la sèrie notarial dels arxius parroquials de l'Alió, Altafulla, Bràfim, Llorenç del Penedès, Gratallops, Montbrió del Camp, Nulles, Pira, Pradell de la Teixeta, Torroja del Priorat i Vallespinosa.

Subvenció del Ministerio de Cultura y Deportes del Gobierno de España. El 20 de desembre es va notificar la concessió d'un ajut de 9.812 € per a la descripció i digitalització de la sèrie de cartes dirigides al capítol de la catedral de Tarragona (segles XVII-XX) del fons l'Arxiu Capitular de Tarragona dins del programa de Ayudas para la descripción y digitalización de archivos con patrimonio documental con una antigüedad superior a los cuarenta años de entidades, asociaciones de carácter político, sindical o religioso, universidades públicas y de entidades, fundaciones, asociaciones culturales y educativas.

Finalment, l'empresa Dinser Servicios Informáticos S.L., ha continuat amb el seu suport al projecte de digitalització dels fons documentals de l'AHAT. La seva col·laboració ha permès continuar amb la digitalització de documentació de l'Arxiu Capitular de Tarragona: els Llibres del tauler fins a l'any 1628 i els cinc primers llibres d'actes (1533-1556; 1556-1579; 1610-1622; 1622-1635 i 1635-1665) de la Confraria de Santa Maria dels preveres de la catedral de Tarragona.

Donacions i mecenatge

El 2021 gràcies a les col·laboracions de Goretti Glalart Llurba, Liberto Jornet Iranzo, Eduard Obradó Llauredó, Matias Massó Cases, Miquel Bori Carbonell, Laura Poblet Estivill, la família Armejach i tretze donacions anònimes es va poder digitalitzar 66 documents. L'any 2022 col·laboraren amb el projecte de digitalització dels fons documentals de l'AHAT Salvador Escoté Boqué, Miquel Germà Escobedo, Josep Lluís Lliberia Blasco, Josep Maria Casals Dalmau, Gerson Gómez Andreu i altres deu aportacions anònimes que van permetre la digitalització de 37 documents.

11

Acció cultural

Cursos, conferències i jornades

L'any 2021, amb la situació sanitària normalitzada, es reprenghen les activitats culturals organitzades per l'AHAT.

A les deu de la nit de l'1 de gener i el 4 d'abril la Xarxa Audiovisual Local de Catalunya va emetre el documental *Hereus d'un cardenal proscrit* produït per l'AHAT.

El 25 de març visiten l'AHAT els alumnes de l'assignatura Introducció a l'arxivística eclesiàstica i a la paleografia del Grau en Ciències Religioses de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona.

El 2 de juny els alumnes de l'assignatura Seminari de síntesi del grau d'Història de l'Església, Arqueologia i Arts Cristianes de la Facultat Antoni Gaudí, acompanyats dels professors Mn. Robert Baró i Anna Vilanova, visiten l'AHAT.

El 9 de juny Coincidint amb el Dia internacional dels arxius, es va presentar el volum 17 de la col·lecció *Mestres Catalans Antics Antoni Milà (fl. 1743-1789). Música eclesiàstica per a 1, 2, 4, 5 i 8 veus i instruments* a cura de la Dra. Montserrat Canela. L'acte es va celebrar al claustre de Sant Pau del

Centre Tarraconense El Seminari. Va comptar amb la presència del degà del Capítol de la Catedral, Mn. Antoni Pérez de Mendiguren i Cros, del catedràtic de musicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, Dr. Josep M. Gregori Cifre, qui va ser l'encarregat de presentar el llibre i la curadora de l'edició del volum, la Dra. Montserrat Canela Grau.

El 20 d'octubre, a les 19 h. a l'aula de Sant Magí del Centre Tarraconense El Seminari va tenir lloc la presentació del llibre *La immigració Occitana a la Catalunya moderna* (Núm. 371 de la col·lecció *Episodis de la Història de Rafael Dalmau Editor*) dels Drs. Valentí Gual Vilà i Raimon Masdén Térmens.

El 28 d'octubre a la sala de Santa Tecla del Centre Tarraconense El Seminari, es va celebrar una jornada dedicada a La música a la catedral de Tarragona durant les festes de Santa Tecla. L'acte, moderat pel Dr. Oriol Brugueroles, va començar amb la conferència *Els villancets, l'aproximació de la música al poble*, de la Dra. Canela. Seguidament, el Dr. Salis va parlar sobre *Els cànctics, una lloança de la patrona a través dels himnes*. A més, la jornada va comptar amb la conferència *Els goigs, una eina per afermar la fidelitat a la patrona*, del Dr. Antonio Ezquerro, i *Les composicions actuals, l'adequació de la música a la capella*, a càrrec de Mn. Miquel Barbarà.

El 15 de desembre visitaren l'AHAT els alumnes de l'assignatura d'Arxivística del Grau d'Història de la Universitat Rovira i Virgili acompanyats de la professora la Dra. Patricia Terrado Ortuño.

El 19 de gener de 2022 van visitar l'AHAT els alumnes del Màster interdisciplinari sobre l'Edat Mitjana a la Universitat de Barcelona acompanyats pels professors el Dr. Antoni Conejo Dapena i la Dra. Mireia Comas Via.

Els dies 9 i 10 de juny, a la sala de Santa Tecla del Centre Tarraconense El Seminari, va tenir lloc les VI Jornades d'Història Mn. Sanç Capdevila i Felip sota el títol *El patrimoni documental i bibliogràfic durant la Guerra Civil Espanyola*. Les jornades s'iniciaren amb la conferència *La creu roja dels arxius. La secció d'Arxius del Servei de Patrimoni Històric, Artístic i Científic de la Generalitat de Catalunya* a càrrec del Dr. Jaume Enric Zamora Escala, a continuació la Sra. Anna Gudayol i Torelló amb la ponència *La Biblioteca de Catalunya i el salvament del patrimoni bibliogràfic durant la Guerra Civil*, i el matí finalitzà amb la intervenció de fra Valentí Serra de Manresa amb la conferència *Els arxius i biblioteques conventuals dels caputxins de Catalunya durant la Guerra Civil*. A la tarda la Sra. Carme Aixalà Fàbregas i el Sr. Jordi Ramos Ruiz ens parlarem de *El Servicio de Defensa del Patrimonio Artístico Nacional. El cas del Monestir de Pedralbes* i es clausurà la primera jornada amb la intervenció de la Sra. Cristina Barbé Aragonès i la seva ponència *El Servei de Biblioteques del Front, una flama d'esperança enmig de la barbàrie*. El segon dia el tècnic-arxiver de l'AHAT el Sr. Joan Maria Quijada Bosch, inicia la jornada amb la conferència *Destrucció i salvaguarda del patrimoni documental i bibliogràfic a l'arquebisbat de Tarragona: antecedents i Guerra Civil*. A continuació el Sr. Enrique Pérez Boyero ens parlà de *El salvamento del patrimonio documental y bibliográfico durante la Guerra Civil española: el papel del Cuerpo Facultativo de Archiveros, Bibliotecarios y Arqueólogos*. I les jornades

finalitzaren amb la conferència *Els papers de Salamanca. L'espoliació del patrimoni documental i bibliogràfic de Catalunya durant la Guerra Civil* a càrrec del Sr. Josep Cruanyes Tor.

El 28 d'octubre va tenir lloc al Centre Tarraconense El Seminari la presentació del llibre *Mn. Joan Grifoll i Guasch (1933-2003). La passió per la música*. L'acte, presidit per l'arquebisbe Joan Planellas Barnosell, va comptar amb la participació Mn. Jaume Gené Nolla, director del Secretariat de música sacra i autor de la catalogació i descripció de les composicions musicals, Mn. Enric Mateu Usach, director de l'AHAT, i el Sr. Josep Grifoll i Guasch, germà del prevere. El transcurs de l'acte de presentació del llibre es va combinar els diversos parlaments amb la interpretació d'algunes de les peces més destacades de Mn. Grifoll, a càrrec del quartet format per Remei Tell, Núria Francino, Emili Gispert i Josep Navàs i dirigit per Josep Maria Gomis. Prèviament a l'inici de l'acte de presentació, al palau arquebisbal va tenir lloc la signatura del document mitjançant el qual la família de Mn. Joan Grifoll feia donació del seu arxiu personal a l'AHAT.

El 17 de novembre visitaren l'AHAT els alumnes de Segon Cicle de Grau Superior de Documentació i Administració Sanitàries de l'Institut Cal·lípolis de Tarragona acompanyats de les professores Elvira Álvarez González i Marta Malagelada Camps.

El 26 de novembre a l'espai Murallles del Centre Tarraconense El Seminari es va presentar a la comunitat educativa de Tarragona els materials didàctics del *Taller d'Escriptura* elaborats per la Sra. M. Joana Virgili Gasol i el Sr. Josep Serra Valls, sota la coordinació del personal de l'AHAT. El taller, a través de l'evolució de l'escriptura i els seus suports al llarg dels segles, vol donar a conèixer als infants i adolescents les diverses tasques -conservació, catalogació i difusió- que es duen a terme a l'AHAT.

El 30 de novembre visitaren l'AHAT els alumnes de l'assignatura d'Arxivística del Grau d'Història de la Universitat Rovira i Virgili acompanyats de la professora la Dra. Alba Alonso Mora.

El 22 de desembre el Centre Cultural Església Vella de Mont-roig del Camp acollí l'acte de presentació del llibre *Mn. Joan Grifoll i Guasch (1933-2003). La passió per la música*. A l'acte, presentat per Txell Ferré, tècnica de Cultura, hi van participar Mei Benach Font, regidora de l'ajuntament, Mn. Jaume Gené Nolla, autor de la catalogació i descripció de les composicions musicals, Mn. Enric Mateu Usach, director de l'AHAT, i el Sr. Josep Grifoll i Guasch, germà del prevere. El transcurs de l'acte de presentació del llibre es va combinar els diversos parlaments amb la interpretació d'algunes de les peces més destacades de Mn. Grifoll, a càrrec del quartet format per Remei Tell, Núria Francino, Emili Gispert i Josep Navàs i dirigit per Josep Maria Gomis.

Biblioteca auxiliar i hemeroteca

L'AHAT, a semblança de la resta d'arxius i museus del país, compta amb una biblioteca auxiliar amb un important fons de publicacions locals, complementat amb bibliografia específica sobre història de

l'Església a Catalunya, i d'arxivística. La finalitat és servir com a punt d'informació als mateixos treballadors de l'arxiu i als investigadors que venen consultar.

Durant aquests dos anys el fons de la biblioteca auxiliar s'ha enriquit principalment amb donacions de particulars, tant de preveres com de laics. Entre aquestes cal destacar la donació realitzada per la Sra. Teresa Muntanya Martí d'un lot d'unes tres-centes publicacions sobre toponímia, antroponímia i d'història local del territori.

La catalogació del fons bibliogràfic de l'AHAT es fa amb sistema de gestió de biblioteques *Koha*, únic per ser el primer de codi font obert. En aquest període de temps s'ha catalogat 4.103 registres i s'ha incorporat a l'hemeroteca 396 capçaleres noves. Així doncs, a 31 de desembre de 2022 la biblioteca auxiliar de l'AHAT compta amb 10.603 llibres i 787 capçaleres.

A principis del 2021 s'ha incorporat a l'hemeroteca digital els exemplars del Butlletí Oficial de l'Arquebisbat de Tarragona, des de l'any 1885 fins a el 2004, i de la revista Església de Tarragona, des dels seus inicis, el desembre de 1987. D'aquesta manera es posa a disposició dels usuaris la digitalització dels exemplars d'aquestes dues publicacions. Per altra banda, gràcies a la col·laboració econòmica d'un particular s'ha digitalitzat la revista *Ressò parroquial. Crònica de les parròquies dels Omells de na Gaia i Senan*. Per altra banda, la Cooperativa Agrícola Cooselva de la Selva del Camp ha contribuït a la digitalització d'uns vint números de la revista *El Pont Alt* del grup de joves Verge de Paret-Delgada. Igualment, l'ajuntament de la Selva del Camp ha finançat la digitalització de la publicació *Adesel* de l'Agrupació de Selvatans residents fora vila.

A més a més, s'ha continuat amb la digitalització de noves publicacions. Durant aquests dos anys s'han incorporat a l'hemeroteca digital 23 títols nous que sumats als existents fan un total de 109 capçaleres. Les noves publicacions són *Adesel*, *Adoración Diurna*, *Associació d'Amics de Maria Mullerat*, *Avenir*, *Butlletí Amics de Riudecanyes*, *Butlletí informatiu de Càritas Diocesana de Tarragona*, *Butlletí informatiu de les festes de la Serra de Montblanc*, *Butlletí parròquia de Santa Caterina de Vinyols i els Arcs*, *Calíu*, *El Campanar*, *Enllaç*, *Francesc*, *Full informatiu del Concili*, *Full parroquial d'Altafulla*, *Full parroquial de Sant Francesc d'A. de Tarragona*, *Joc vell i voltes*, *L'Isard*, *Nit eucarística*, *Nuestras Cosas*, *Resurgir*, *Paret-Delgada*, *Por él* i la *Revista eucarística*,

Paral·lelament, l'AHAT, juntament amb el departament de Comunicació i Publicacions de l'arquebisbat de Tarragona, ha continuat incorporant a l'hemeroteca digital les noves publicacions dels fulls parroquials moderns del butlletí de l'arquebisbat, la revista Església i el full dominical, i també exemplars antics de les capçaleres existents.

Tarragona, 25 de juliol de 2023.